

De trek rond het IJsselmeer 1950 en 1951

door A. Mulder

In 1950 en 1951 werden de trekwaarnemingen rond het IJsselmeer sterk uitgebreid. Er ontstond een aaneengesloten net van waarnemingsposten van Amsterdam tot De Lemmer.

1950 was voor een deel van deze posten een grote teleurstelling. Een mistgebied strekte zich uit vanaf het Westen van het land tot bij Harderwijk. Verscheidene waarnemers zullen zich echt bekocht gevoeld hebben, want wat is er prettiger dan ogen en handen te kort te komen om vogels te tellen. Toch leverde juist die mist enkele interessante gegevens. Het bleek, dat de vinkentrek in het mistgebied vrijwel tot stilstand kwam, terwijl de spreeuwen-trek weinig invloed van de mist ondervond.

Wat de aantallen betreft was de trek in 1950 ongeveer gelijk aan die van de jaren '48 en '49.

Zo passeerden in het kustgebied tussen Harderwijk en Nijkerk, waar een sterke stuwing optreedt:

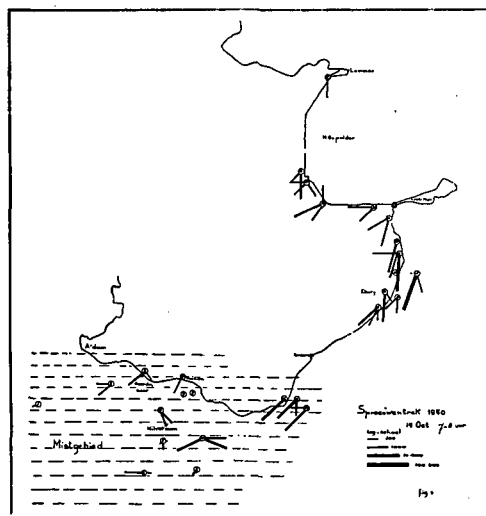
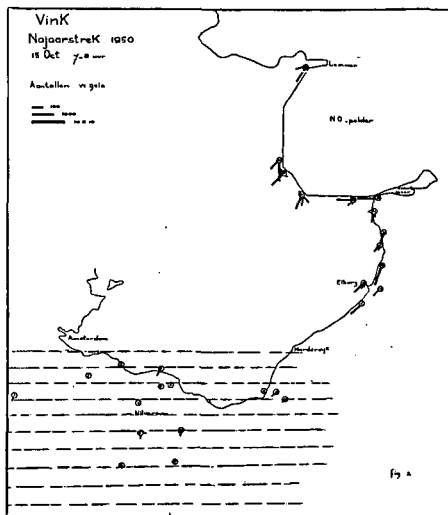
in 1948	in 1 uur	ca. 5000	spreeuwen	(post Horst)
„ 1949	„ 1 „ „	5000	„	(post ten W. van Putten)
„ 1950	„ 1 „ „	7000	„	(post bij Nulde).

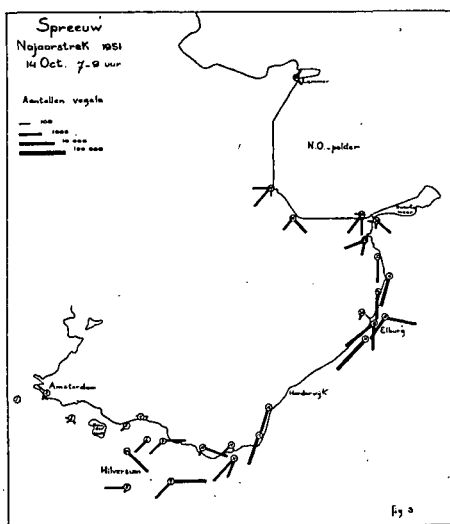
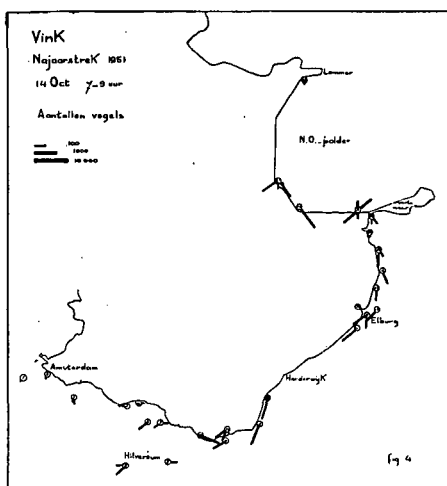
1951 was, wat aantallen betreft, veel minder gunstig. De post bij Nulde noteerde in dit jaar 3700 spreeuwen, echter in 2 uur. Terwijl de vorige jaren de wind Z. of Z.W. was, hadden wij in 1951 een zwakke wind uit Oostelijke richtingen. De ervaring heeft geleerd, dat de trek dan minder sterk is dan bij Zuidelijke of Westelijke winden.

Ik heb van zeer ervaren vogelwaarnemers meerdere malen critiek gehoord op onze trekwaarnemingen.

Hun betoog kwam hierop neer, dat:

- 1e. Onze tellingen zeer onnauwkeurig waren.
- 2e. Dat een telling van één dag geen zin heeft en dat slechts waarnemingen gedurende een reeks van dagen verricht, waarde hebben.

Ik geef toe, dat onze tellingen onnauwkeurig zijn en ook dat het veel beter zou zijn als wij gedurende enkele weken konden waarnemen. De cijfers tonen echter aan, dat in de eerste plaats de tellingen van twee waarnemers in dezelfde trek- of stuwlijn gelegen, nooit meer dan ca. 30 % van elkaar afwijken.

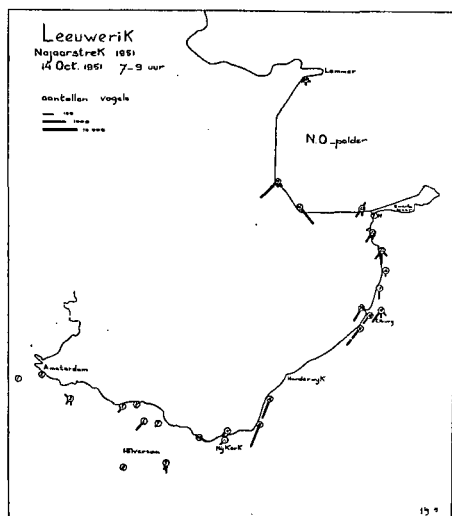
Verder blijkt dat het aantal vogels, dat dezelfde post passeert (gedurende deze vier jaren) van dezelfde orde van grootte is. Dit varieerde van 2000—7000 per uur, zodat het wel degelijk zin heeft slechts op één dag te tellen. Fig. 1 en 3 geven de spreeuwentrek weer in 1950 en '51.

In het Z.W. deel van de Noordoostpolder steken de vogels voor het overgrote deel het IJsselmeer over. Deden zij dat niet, dan zouden zij een richting moeten volgen, die tegengesteld is aan hun algemene trekrichting. Deze is immers voor de spreeuwen W.Z.W. gericht.

Verder naar het Zuiden volgen zij weer de kust van het IJsselmeer. In het gebied ten Z. van het IJsselmeer vinden wij sterk wisselende trekrichting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt, doordat grote aantallen spreeuwen in het Naardermeer hun slaappleaats hebben.

's Morgens vroeg trekken deze vogels weer naar hun voedselgebieden, die vooral in Oostelijke richting zijn gelegen.

Bij de vinken (zie fig. 2 en 4), met een grote afkeer om over water te trekken, vinden wij in het Z.W. van de Noordoostpolder meer aarzeling. Een deel waagt de grote

sprong over het water, maar een ander deel weifelt. Sommigen trekken in Zuidelijke richting naar de meer nabij gelegen Veluwekust, andere keren zelfs om (zie post 25 fig. 4).

Zoals reeds is gezegd, was in 1950 in het mistgebied de vinkentrek nihil. In 1951 zijn de waarnemingen ook uitgebreid tot de leeuwerik (zie fig. 5). De trek hiervan verloopt in het algemeen gelijk aan die van de vink. Ook wat aantallen betreft was er niet veel verschil vast te stellen.

Op post 12 en 13 onder Harderwijk, waar een sterke stuwing optreedt, passeerden in 1951 respectievelijk ca. 1400 vinken en 1600 leeuweriken (totaal van de 2 posten).

In het algemeen kunnen we zeggen, dat de trek in dit deel van het IJsselmeer wel duidelijk is.

Er is echter nog een groot hiaat. We zouden zo graag willen weten waar de overstekende vogels de Noordhollandse kust bereiken. Is dit niet iets voor de afdeling Amsterdam, met haar groot aantal N.J.N.- en N.N.V.-leden?

Verslag over de trekwaarnemingen in de omgeving van Haarlem

door B. van Rijswijk

Voor de vogeltrekwaarnemingen op 14 October 1951 werden twaalf posten uitgezet in de omgeving van Haarlem, die werden bezet door N.J.N.-ers en N.N.V.-ers.

De waarnemingspost op het uiteinde van de pier van IJmuiden leverde een zeer geringe oogst op. Verder waren er drie posten uitgezet in de duinen, ongeveer twintig meter van het strand. De overige posten waren meer landinwaarts gelegen.

De trek vlak langs de kust was het sterkst. Opvallend was, dat de drie waargenomen soorten in Z.W. richting over Haarlem trokken om daarna even ten Noorden van Zandvoort hun weg te vervolgen langs de kustlijn. Vandaar ook, dat de post Zandvoort-Zeezijde vrij grote aantallen vogels waarnam. Het weer was vrij koud. Van 7-8 uur waarschijnlijk iets beneden het vriespunt. Later werd het iets warmer.

